Egzamin ósmoklasisty – język polski. Arkusz próbny 5

Egzamin ósmoklasisty 2027 · arkusz próbny

Czas pracy: **150 minut**

Liczba punktów: **45**

Imię i nazwisko: ..... Klasa: ..... Data: .....

INSTRUKCJA DLA ZDAJĄCEGO

1. Sprawdź, czy arkusz zawiera wszystkie strony. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz **150 minut**.
2. Lista lektur obowiązkowych jest na początku arkusza.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i polecenia. Odpowiadaj własnymi słowami, chyba że w zadaniu polecono inaczej.
4. W zadaniach zamkniętych otocz kółkiem literę poprawnej odpowiedzi. W każdym zadaniu poprawna jest tylko jedna odpowiedź.
5. Odpowiedzi do zadań otwartych zapisz w wyznaczonych miejscach. Pisz czytelnie, długopisem lub piórem z czarnym tuszem. Nie używaj korektora.
6. Wypracowanie musi liczyć **co najmniej 200 wyrazów** i odwoływać się do lektury obowiązkowej.
7. Zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.

Arkusz przygotowany zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi na rok 2027. Nie jest to arkusz CKE ani kopia arkusza z poprzednich lat.

Lista lektur obowiązkowych (na egzaminie ósmoklasisty w 2027 r. obowiązuje podstawa programowa w brzmieniu z 2024 r.)

Lektury obowiązkowe

Klasy IV–VI (pozycje książkowe poznawane w całości): Jan Brzechwa, *Akademia Pana Kleksa*; Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania* (komiks); Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa*; Ferenc Molnár, *Chłopcy z Placu Broni*; John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*.

Klasy VII i VIII: Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*; Aleksander Fredro, *Zemsta*; Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*; Jan Kochanowski, wybór fraszek, wybrana pieśń, treny VII i VIII; Adam Mickiewicz, *Reduta Ordona*, *Świtezianka*, *Dziady część II*, *Pan Tadeusz* (księgi: I, II, IV, X, XI, XII); Sławomir Mrożek, *Artysta*; Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*; Henryk Sienkiewicz, *Latarnik*, *Quo vadis* (fragmenty); Juliusz Słowacki, *Balladyna*; Stefan Żeromski, *Syzyfowe prace* (fragmenty).

Inne lektury obowiązkowe, do których można się odwołać w zadaniach otwartych i w wypracowaniu (klasy IV–VI): René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, *Mikołajek* (wybór opowiadań); Ignacy Krasicki, wybrane bajki; Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (wybrane fragmenty); Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*; wybrane mity greckie; Biblia: stworzenie świata i człowieka oraz wybrane przypowieści; wybrane podania i legendy polskie; wybrane baśnie polskie i europejskie; Maria Konopnicka, *Rota*.

Lektury wykreślone w 2024 r., do których także można się odwołać w zadaniach otwartych i w wypracowaniu (do 2028 r.): Charles Perrault, *Kopciuszek*; Adam Mickiewicz, *Powrót taty*, *Pani Twardowska*, *Śmierć Pułkownika*, wybrany sonet z cyklu *Sonety krymskie*, *Pan Tadeusz* (księgi III, V–IX); Bolesław Prus, *Katarynka*; Aleksander Puszkin, *Bajka o rybaku i rybce*; Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*; Juliusz Słowacki, *W pamiętniku Zofii Bobrówny*; legendy o Lechu, Piaście, Kraku i Wandzie; mit o Orfeuszu i Eurydyce; przypowieści o siewcy i o pannach roztropnych; Jan Kochanowski, treny I i V; Ignacy Krasicki, *Żona modna*; Melchior Wańkowicz, *Tędy i owędy* (wybrany reportaż).

Lista według informatora CKE o egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego od roku szkolnego 2024/2025

Podgląd • Pierwsza Ławka

Część I. Czytanie ze zrozumieniem i kształcenie językowe

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania. Fragment pochodzi z aktu IV. Cześnik chce zwabić do swojego zamku Wacława, syna Rejenta, z którym od dawna jest skłócony. Dyktuje więc słudze Dyndalskiemu list, który ma wyglądać na napisany przez Klarę.

Aleksander Fredro, *Zemsta* (fragment)

CZEŚNIK
Teraz trzeba pisać właśnie
Jakby Klara do Wacława.

DYNDALSKI *(podnosząc się)*
Jaśnie
Panie, wszak to despekt[1] dla niej.

CZEŚNIK
Co się waszeć o to pyta!
Maczaj pióro – pisz i kwita.
[…] Tylko że to, mocium panie,
Aby udać, trzeba sztuki.
Owe brednie, banialuki[2],
To miłosne świegotanie[3]…
(myśli)
Jak tu zacząć, mocium panie?

DYNDALSKI *(podnosząc się)*
Cnym afektem[4] ulubiony…

CZEŚNIK *(dyktuje)*
[…] Bardzo proszę… mocium panie…
Mocium panie… me wezwanie…
[…] Czytaj waść.

DYNDALSKI *(czyta)*
Bardzo proszę, mocium panie,
Mocium panie, me wezwanie,
Mocium panie, wziąć w sposobie,
Mocium…

CZEŚNIK *(wyrywa i drze papier)*
Niech cię czarci chwycą
Z taką pustą mózgownicą!
«Mocium panie» – cymbał pisze!

DYNDALSKI
Jaśnie pana własne słowo.

CZEŚNIK
Milcz, waść! – przepisz to de novo[5],
«Mocium panie» opuść wszędzie.

Aleksander Fredro, *Zemsta*, akt IV, scena 5 (według wydania Wolnych Lektur). [119 wyrazów]

[1] despekt – ujma, zniewaga. [2] banialuki – bzdury, niedorzeczności. [3] świegotanie – szczebiotanie, czułe szeptanie. [4] cny afekt – szlachetne uczucie. [5] de novo (łac.) – od nowa. Waść, waszeć – dawna grzecznościowa forma zwracania się do kogoś (skrót od „waszmość").

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 1. (0–1) Na podstawie przytoczonego fragmentu *Zemsty* oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1. Cześnik chce, aby list wyglądał na napisany przez Klarę.	**P**	**F**
2. Dyndalski chętnie i bez sprzeciwu zgadza się napisać list w imieniu Klary.	**P**	**F**

Zadanie 2. (0–1) Dokończ zdanie tak, aby było zgodne z treścią przytoczonego fragmentu *Zemsty*. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Cześnik podarł list, ponieważ

A. Dyndalski zapisał w nim także powtarzane przez Cześnika słowa „mocium panie”.

B. Dyndalski zrobił w liście kleks i nie chciał go poprawić.

C. list był napisany zbyt niestarannym pismem.

D. Klara nie zgodziła się, by list wysłano w jej imieniu.

Zadanie 3. (0–2) Wskaż dwa różne rodzaje komizmu występujące w przytoczonym fragmencie. Każdy z nich zilustruj przykładem z tekstu.

Zadanie 4. (0–1) Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wyrażenie mocium panie w wypowiedziach Cześnika to przede wszystkim

A. wykrzyknienie wyrażające strach.

B. przysłowie ludowe.

C. powiedzonko, które charakteryzuje postać.

D. zwrot grzecznościowy skierowany do Klary.

Zadanie 5. (0–1) Jaką cechę charakteru Cześnika ujawnia jego zachowanie wobec Dyndalskiego? Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do przytoczonego fragmentu.

Zadanie 6. (0–1) Podaj dwie cechy przytoczonego tekstu, które świadczą o tym, że jest on fragmentem dramatu.

PIERWSZA ŁAWKA

Zadanie 7. (0–1) Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń dotyczących zdania: *Stary sługa powoli zapisywał słowa Cześnika.* Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1. Wyraz *stary* pełni w tym zdaniu funkcję przydawki.	**P**	**F**
2. Wyraz *słowa* pełni w tym zdaniu funkcję podmiotu.	**P**	**F**

Zadanie 8. (0–1) W którym zdaniu poprawnie użyto imiesłowowego równoważnika zdania? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

A. Pisząc list, pióro skrzypiało na papierze.

B. Dyktując list, Cześnik wciąż powtarzał „mocium panie”.

C. Przeczytawszy list, Cześnikowi zrobiło się gorąco.

D. Będąc w zamku, list został podarty.

Zadanie 9. (0–1) Przekształć wypowiedź Cześnika z mowy niezależnej na mowę zależną. Zachowaj sens wypowiedzi.
Cześnik powiedział do Dyndalskiego: „Przepisz to od nowa”.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Słówka, które mówią za nas

[1] „No i wiesz, jakby, generalnie poszłam do sklepu”. Jeśli policzymy słowa w tym zdaniu, okaże się, że ponad połowa z nich nic nie znaczy. Językoznawcy nazywają takie wyrazy wypełniaczami albo przerywnikami. Wstawiamy je do wypowiedzi, choć nie niosą żadnej informacji.

[2] Skąd się biorą? Mówienie to bardzo szybka praca mózgu. W ciągu jednej sekundy musimy wybrać słowa, ułożyć je we właściwej kolejności i nadać im odpowiednie formy. Gdy na chwilę zabraknie nam pomysłu, wypełniacz daje nam czas do namysłu, a słuchaczowi sygnalizuje: „Jeszcze nie skończyłem, nie przerywaj mi”.

[3] Przerywniki nie są więc wynalazkiem naszych czasów. Używali ich nasi dziadkowie i pradziadkowie, choć sięgali po inne słowa. Dawniej mówiono na przykład „tego”, „proszę ja ciebie” albo „panie dzieju”. Zmieniają się tylko wyrazy, a zwyczaj pozostaje.

[4] Czy powinniśmy z nimi walczyć? Moim zdaniem nie trzeba usuwać ich wszystkich. Pojedyncze „no” albo „wiesz” sprawia, że rozmowa brzmi naturalnie i swobodnie. Kłopot zaczyna się wtedy, gdy wypełniacz pojawia się co kilka słów. Słuchacz przestaje wtedy śledzić treść i zaczyna – często mimo woli – liczyć powtórzenia.

[5] Szczególnie warto uważać w sytuacjach oficjalnych: podczas odpowiedzi przy tablicy, wystąpienia na apelu czy rozmowy o pracę. Mówca, który co chwilę powtarza „jakby”, wydaje się mniej pewny siebie, nawet jeśli dobrze zna temat.

[6] Jak się pozbyć natrętnego słówka? Najpierw trzeba je zauważyć – w tym pomaga nagranie własnej wypowiedzi. Potem warto zastąpić wypełniacz krótką pauzą. Cisza trwająca sekundę wcale nie jest wstydliwa. Przeciwnie: pokazuje, że mówca zastanawia się nad tym, co chce powiedzieć.

Tekst przygotowany do arkusza (tekst publicystyczny przygotowany na podstawie ogólnodostępnych informacji o języku mówionym). [241 wyrazów]

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 10. (0–2) Określ, czy podane zdania z tekstu *Słówka, które mówią za nas* wyrażają fakt, czy opinię. Wpisz słowo fakt albo opinia.

1. Dawniej mówiono na przykład „tego” albo „panie dzieju”. – _____
2. Moim zdaniem nie trzeba usuwać ich wszystkich. – _____
3. Językoznawcy nazywają takie wyrazy wypełniaczami albo przerywnikami. – _____
4. Cisza trwająca sekundę wcale nie jest wstydliwa. – _____

Zadanie 11. (0–1) Które z podanych stwierdzeń jest zgodne z treścią tekstu *Słówka, które mówią za nas*? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

A. Nagrywanie własnych wypowiedzi utrwala przerywniki.

B. Przerywniki pojawiły się w języku dopiero w naszych czasach.

C. Autor uważa, że należy całkowicie wyeliminować przerywniki z mowy.

D. Wypełniacz daje mówiącemu czas do namysłu.

Zadanie 12. (0–1) Na podstawie tekstu *Słówka, które mówią za nas* oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1. Według autora nadużywanie przerywników w sytuacjach oficjalnych może sprawić, że mówca wyda się mniej pewny siebie.	**P**	**F**
2. Autor radzi, by natrętne słówko zastąpić innym przerywnikiem.	**P**	**F**

Zadanie 13. (0–1) Wyjaśnij, jaką funkcję pełni w tekście pierwsze zdanie akapitu 1.

_____

_____

Zadanie 14. (0–2) Czy powtarzane przez Cześnika „mocium panie” można uznać za przerywnik w rozumieniu tekstu *Słówka, które mówią za nas*? Uzasadnij odpowiedź dwoma argumentami, odwołując się do obu tekstów.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Zadanie 15. (0–1) Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1. Wyraz *pisarz* jest wyrazem pochodnym utworzonym od czasownika *pisać*.	**P**	**F**
2. W wyrazach *pisarz* i *piórnik* formanty tworzą nazwy tego samego rodzaju (nazwy wykonawców czynności).	**P**	**F**

Zadanie 16. (0–1) Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.
Związek frazeologiczny lać wodę oznacza

A. płakać bez powodu.

B. mówić albo pisać dużo i bez treści.

C. przerywać komuś wypowiedź.

D. marnować pieniądze.

Zadanie 17. (0–2) Przeczytaj opis ilustracji do lektury obowiązkowej. Podaj tytuł tej lektury. Wyjaśnij, jakie znaczenie dla bohatera w szlafmycy miało przedstawione spotkanie.

Opis ilustracji. Jest noc. W ciemnej sypialni, przy łóżku z odsuniętymi zasłonami, stoi chudy starzec w szlafroku i szlafmycy. Patrzy z lękiem na dziwną postać, która jednocześnie wygląda jak dziecko i jak starzec. Z czubka jej głowy bije jasne światło, a w ręce trzyma gałązkę zielonego ostrokrzewu. Za oknem widać mgłę i zarys domów starego miasta.

Zadanie 18. (0–1) Dokończ zdanie tak, aby było zgodne z treścią lektury *Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa*. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.
Edmund zdradził rodzeństwo, ponieważ

A. bobry wypędziły go ze swojej tamy.

B. pan Tumnus namówił go do ucieczki z domu profesora.

C. Aslan nie chciał go przyjąć do swojego obozu.

D. Biała Czarownica obiecała mu, że zostanie księciem, a potem królem Narnii.

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Egzamin ósmoklasisty 2027 z języka polskiego – arkusz próbny 5 z zasadami oceniania i powtórką

Podgląd pokazał 7 z 20 stron. Pełna wersja: 20 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Arkusz próbny egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w formule obowiązującej w 2027 r.: 150 minut, 45 punktów (część I – 25 pkt, wypracowanie – 20 pkt), 20 zadań.
- Na początku arkusza jest lista lektur obowiązkowych, jak w arkuszu CKE.
- Część I: fragment „Zemsty" Aleksandra Fredry (scena dyktowania listu) i tekst publicystyczny o „słówkach-wypełniaczach" w mowie, komizm i cechy dramatu, części zdania, imiesłowowy
- Część II: rozprawka („Czy słowa mogą zranić bardziej niż czyny?") albo opowiadanie twórcze z lekturą, co najmniej 200 wyrazów.
- Na końcu: klucz odpowiedzi i zasady oceniania wypracowania według kryteriów CKE (realizacja tematu, elementy twórcze lub retoryczne, kompetencje literackie, kompozycja, styl, język
- Osobny plik „Rodzaje literackie i środki stylistyczne na egzaminie ósmoklasisty" (3 strony, PDF i DOCX): najważniejsze pojęcia z przykładami, rodzaje komizmu, tabela najczęstszych
- Termin egzaminu: 10 maja 2027 r.
- Materiał przygotowany zgodnie z podstawą programową z 2017 r.
- w brzmieniu z 2024 r.
- (Dz.U.
- 2024 poz.
- 996), według której w roku szkolnym 2026/2027 uczą się klasy 5–8 i która obowiązuje na egzaminie ósmoklasisty w latach 2027–2030.
- Arkusz ma 20 stron A4 w PDF i DOCX.
- To nowy arkusz, a nie kopia zadań CKE.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/egzamin-osmoklasisty-2027-jezyk-polski-arkusz-probny-5